

4. Закон України «Про захист персональних даних», від 01.06.2010 № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2010. № 34, ст. 481).

5. Справа "S. і Марпер проти Сполученого Королівства" (S. and Marper v. the United Kingdom), заяви № 30562/04 і 30566/04, рішення ЄСПЛ від 4 грудня 2008 р. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-90051>

6. ENISA Annual Activity Report 2022. Європейське агентство з кібербезпеки (ENISA). 2022. URL: <https://www.enisa.europa.eu/publications/corporate-documents/enisa-annual-activity-report-2022.pdf/view> (дата звернення: 10.10.2023).

7. Справа "Гофран проти Сполученого Королівства" (Gaughran v. the United Kingdom), заява № 45245/15, рішення ЄСПЛ від 13 лютого 2020 р. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-200817>

8. Огляд розробок у законодавстві ЄС, правовому аналізі та адаптації законодавства ЄС в Україні. Association4U. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/eu_law_and_legal_approximation_review_for_ukraine_-_a4u_ii_newsletter_no_56.docx (дата звернення 07.11.2022).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-32>

МОЖЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕЛЕКТРОННІ МАЙДАНЧИКИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Ступак В. О.

*здобувач освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 081 – Право*

Державний податковий університет

*Науковий керівник: **Чайка В. В.***

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри фінансового та податкового права

Державний податковий університет

м. Ірпінь, Київська область, Україна

Електронні майданчики публічних закупівель в Україні та система ProZorro є потужними інструментами для забезпечення прозорості, ефективності та відкритості використання державних коштів. Їхне впровадження значно зменшило корупційні ризики, проте повністю їх не усунуло.

Корупція у цій сфері залишається однією з ключових перешкод на шляху до прозорості та ефективності державного управління. Вона підриває довіру громадян до влади, призводить до втрат державного бюджету та знижує якість послуг, що надаються населенню.

Незважаючи на значний розвиток у сфері публічних закупівель, електронні закупівлі в Україні мають потенціал для подальшого вдосконалення завдяки впровадженню новітніх технологій, таких як штучний інтелект (далі – ШІ) за рахунок чого буде вирішено проблему втрати державних коштів через неефективні чи завищені закупівлі, що є наслідком корупційних діянь.

Штучний інтелект є однією з найвидатніших технологій сучасності, яка розвивається неймовірними темпами та вже сьогодні змінює наше життя.

Розвиток ШІ за останні роки вражає. Наприклад, у 2023 році з'явилися моделі, здатні перевершувати людські здібності у складних завданнях, як-от аналіз тексту, створення зображень та навіть програмування.

Наразі, ШІ використовується для діагностики хвороб, аналізу медичних даних і розробки нових ліків. Він допомагає лікарям швидше і точніше виявляти захворювання, зокрема рак на ранніх стадіях.

Крім того, ШІ аналізує екологічні дані, передбачає природні катаклізми та оптимізує використання ресурсів для зменшення викидів вуглецю.

У сфері кібербезпеки ШІ швидко виявляє загрози та допомагає їх нейтралізувати. Також, у світі він вже широко використовується для боротьби з фінансовими махінаціями та корупцією.

Зважаючи на зазначене, впровадження ШІ в електронні публічні закупівлі є логічним їх розвитком та новим етапом у даній сфері.

Завдяки можливості аналізувати величезні обсяги даних у реальному часі, ШІ здатен автоматично виявляти аномалії, які можуть свідчити про зловживання. Наприклад, система може виявити підозрілі шаблони в поведінці замовників або учасників, такі як штучне завищення цін чи координацію між собою.

ШІ також допоможе автоматизувати процеси перевірки документів і оцінки тендерних пропозицій, що мінімізує людський фактор та ризик упередженості. Використання алгоритмів машинного навчання дозволить ідентифікувати найвигідніші пропозиції, не зважаючи на суб'єктивну думку окремих осіб. Це забезпечить справедливі умови для всіх учасників та знизить ризик корупційного впливу.

Також, це дозволить громадськості та антикорупційним органам відстежувати витрати державних коштів і оперативно реагувати на порушення.

Електронні майданчики публічних закупівель в Україні є точкою доступу користувачів до центральної бази даних ProZorro, тобто

першочерговий доступ до централізованої бази здійснюється користувачами шляхом реєстрації на електронних майданчиках.

Простими словами, електронні майданчики є компонентами системи ProZorro, за допомогою яких учасники закупівель здійснюють закупівлі, приймають участь в аукціонах тощо.

Згідно даних системи закупівель ProZorro, остання співпрацює із дванадцятьма майданчиками, власниками яких є приватні підприємства.

Процедура реєстрації електронного майданчика публічних закупівель є нескладною та потребує подання заявки на авторизацію майданчика з додатками та здійснення платежу, який наразі складає 51 000 (п'ятдесят одну тисяча) гривень.

Основаною вимогою до операторів електронних майданчиків публічних закупівель є комплексна система захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Вимоги до електронних майданчиків для підключення до системи викладені в Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, що затверджений Постановою Кабінету міністрів України від 24 лютого 2016 року № 166 зі змінами.

Впровадження штучного інтелекту в публічні закупівлі потребує значних фінансових вкладень.

Створення або модернізація мереж для підтримки алгоритмів ШІ вимагає наявності серверів, обладнання для обробки великих даних і хмарних платформ.

Розробка індивідуальних рішень ШІ або адаптація наявних рішень до потреб телекомунікаційної системи передбачає значні витрати на інженерів, розробників та консультантів.

ШІ зокрема ті, що працюють у реальному часі, мають високе енергоспоживання, особливо при обробці даних у великих масштабах.

Постійна підтримка, оновлення та навчання моделей також вимагають значних фінансових ресурсів.

Система ProZorro, відповідно до відкритих даних належить ДП «Прозорро» яке у свою чергу повністю належить державі, тоді як електронні майданчики належать приватним юридичним особам.

Фінансові витрати за запровадження ШІ в систему ProZorro лягає на плечі держави та платників податків. Дані фінансові виклики залишаються ключовим бар'єром для впровадження ШІ в публічні закупівлі.

Мінімізувати навантаження на державний бюджет та вирішити питання можна за рахунок впровадження ШІ на електронних майданчиках публічних закупівель власниками яких є приватні підприємства, шляхом покладення обов'язку в забезпеченні наявності ШІ на електронні

майданчики та оновлення вимог до таких підприємств при отриманні останніми авторизації як електронного майданчика.

Запровадження ІІІ потребує проведення колосальної роботи та вимагає постійного удосконалення законодавства. ІІІ є важливим інструментом для мінімізації корупційних ризиків і підвищення довіри до публічних закупівель в Україні, запровадження якого можна досягнути з мінімальними вкладенням для держави.

Література:

1. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків» від 24 лютого 2016 року № 166, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166-2016-%D0%BF#Text>

2. Майданчики Prozorro, URL: <https://prozorro.gov.ua/uk/majdanchiki-prozorro>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-33>

СПЕЦИФІКА МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ НАУКОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ

Тицька Я. О.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
факультету права та економіки
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Важливим викликом для сучасної правової доктрини є вирішення проблематики щодо динаміки та стану справ у сфері спеціальних двосторонніх договорів щодо регулювання наукового пошуку. Основними напрямками аналізу стають статистика кількості та географії відповідних договорів та аспекти мотивації укладання та реалізації угод такого виміру. Наявне визнання на доктринальному рівні двох форматів підстав мотивації укладання та реалізації спеціальних двосторонніх договорів стосовно міждержавної наукової співпраці: політичних та практичних.

До політичного виміру відносяться насамперед мотивації покращення або широкого спектру відносин, або, узагалі, встановлення хоча б якихось сталих відносин у форматі недружніх країн. Природно, що така мотивація